

DN Fanø afdeling

Formand: Britt Schak Hansen, Kallesbjergvej 18 F, 6720 Fanø

Telefon: 30351333

e-mail: fanoe@dn.dk

Fanø kommune
Skolevej 5 – 7
6720 Fanø

Fanø den 8. november 2022

Ang. Indkaldelse af idéer og forslag vedr. Lycium

Fanø Kommune har igangsat en høringsproces om Lycium, et naturhistorisk formidlingssted på Fanø, efter §23c i Planloven. Det er gjort gennem et høringsbrev af 04-10-2022, hvor Fanø Kommune indkalder ideer og forslag om og beskriver projekt Lycium bl.a. gennem en række udsagn, som er meget normative. I Planlovens §23 c stk. 2 skrives "*Indkaldelsen af ideer og forslag skal indeholde en kort beskrivelse af hovedspørgsmålene i den forestående planlægning*". DN Fanø kan ikke finde en endog kort beskrivelse af hovedspørgsmålene, men skal alligevel gennem dette hørings svar beskrive vores betænkeligheder over det foreslåede projekt.

1. DN Fanø mener, at Lycium, som beskrevet i materialet ikke skal placeres - hvis det oprettes - på Fanøs strand eller i strandens klitrækker. Hele området er stærkt beskyttet både i Naturbeskyttelsesloven og NATURA 2000 bekendtgørelserne. Der vil også være store tekniske problemer med placeringen bl.a. p.gr.a. klimaudviklingen. Arealet i matrikel nr. 126a, Rindby By, Nordby er en meget stor. Der kan derfor sagtens findes en placering på Fanø udenfor strand, hvid klit og grønsværs klit.
2. DN Fanø har ikke Fanø Kommunes opfattelse jf. høringsbrevet, at Lycium er et naturhistorisk formidlingssted af væsentlig samfundsmæssig interesse. Beskrivelsen i visionspapiret af den naturhistoriske formidling vil ikke kunne betegnes som samfundsvæsentlig
3. DN Fanø er af den opfattelse, at naturhistorisk formidling, som foregår i en betonbygning som beskrevet i visionspapiret om Lycium, ikke levet op til moderne formidling af oplysninger og oplevelser. Sådanne aktiviteter bør foregå ude i naturen ved hjælp af moderne formidlingsteknologi.
4. DN Fanø vil - i lyset af Fanø Kommunes store arbejde med at gøre kommunen til en bæredygtig kommune samt den nuværende ressource- og klimakrise - også stille spørgsmålstejn til, om der skal bruges ressourcer til at opføre sådan en stor betonbygning for at løse et formidlingsønske, der sagtens kan opfyldes på anden måde.
5. DN Fanø er også bekymret over beskrivelse af Lyciums økonomi. DN Fanø forudsiger, at driften med tiden vil komme til at påvirke Fanø Kommunes økonomi.

6. I den sammenfattende beskrivelse af projekt Lycium findes der nogle udsagn om Lyciums status. De kræver en nærmere undersøgelse. Lycium tillægges en status, som ikke har kunnet bekræftes. Det gælder især Lyciums rolle i nationalpark Vadehavet og omtalen af Lyciums drift.

Alle ovennævnte punkter bliver belyst mere detaljeret i det følgende, hvor der også stilles spørgsmål, som bør belyses i en miljøkonsekvensvurdering og være en del af et afgrænsningsnotat i forbindelse med en VVM-undersøgelse af projektet, hvis myndighederne vil dispensere for opførelsen af Lycium.

Helt overordnet mener vi, at et så stort projekt i et så naturfølsomt område bør miljøkonsekvensvurderes efter reglerne i Miljøvurderingsloven, hvor der står at myndigheder træffer afgørelser om et projekt skal der *”tages hensyn til planers, programmers og projekters sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, flora, fauna, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker og ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer.”*

Ad Punkt 1

Placeringen af Lycium

Der er intet i høringsmaterialet og tidligere udgivet materiale, som på en overbevisende måde argumenterer for, at Lycium skal placeres i højt beskyttet og værdifuld natur. Derfor bør Fanø Kommunes byråd og planmyndigheder ikke bruge resurser o.lign. på at udarbejde et plangrundlag for at Lycium kan placeres på det foreslåede område.

Vælger man alligevel at gøre det vil man løbe ind i mange juridiske- og naturbeskyttelsesproblemer, som alle ville skulle afgøres i Nævnenes hus af de forskellige klagenævn.

Desuden vil man løbe ind i en række tekniske problemer under byggeriet og i driftsfasen.

Af den grund skal DN Fanø derfor anbefale Fanø Kommune at Lycium ikke bygges, som beskrevet i høringsmaterialet. Skulle man alligevel vælge dette, så skal Lycium placeres et sted, hvor der ikke er naturinteresser og hvor der ikke opstår tekniske problemer.

I det følgende vil DN Fanø i en tilfældig rækkefølge beskrive nogle forhold omkring placeringen.

1.1 Stabilt sted i klitten

I Høringsmaterialet anføres det, at *“Den valgte placering for Lycium er et område, der er statisk i modsætning til de omliggende klitter og natur, som konstant er i dynamisk udvikling.”* Man argumenterer desuden for, at der tages hensyn til naturen ved at placere Lycium **et stabilt sted i klitten**.

DN er ikke enig i projektets argumentation om, at naturen er statisk lige netop dér, hvor Lycium tænkes placeret. På Danmarks Miljøportal er det muligt at se udviklingen af klitlandskabet ved Fanø Bad. Her fremgår det tydeligt, at klitten, hvor Lycium tænkes placeret, er vokset i perioden 1995 – 2020 med over 80% (jf. foto 1 og 2 herunder). Derfor kan denne klit ikke karakteriseres som statisk. Den foreslåede placering er såmænd bare en ganske almindelig naturbeskyttet klit som alle andre på Fanø. Det er altså ikke et stabilt sted, man vil placere Lycium.

Derfor mener DN Fanø at det vil være væsentligt at få undersøgt hvilken betydning sandfygning vil have for Lycium. Der er erfaringer nok at hente viden fra - f.eks. ved Henne strand jvf foto 3.

1. Klitten, hvor Lyciums placeres, som den så ud i 1995

DN Fanø afdeling

Formand: Britt Schak Hansen, Kallesbjergvej 18 F, 6720 Fanø

Telefon: 30351333

e-mail: fanoe@dn.dk

2. Klitten hvor *Lycium placeres*, som den så ud i 2020

3. Sandfygning omkring en cafe ved Henne strand.

1.2 Klitten er slidt

Byggeområdet beskrives stadig ved at skrive "**området er slidt**", så derfor er det ikke værdifuldt. Området er ikke nedslidt. Det er en skrøne, som en tilfældig biolog begyndte at bruge ved en første gennemgang af området.

DN Fanø afdeling

Formand: Britt Schak Hansen, Kallesbjergvej 18 F, 6720 Fanø

Telefon: 30351333

e-mail: fanoe@dn.dk

Projektområdet ligger i overgangszonen mellem hvid klit og grøn klit. I denne zone er stadig meget dynamisk. Vinden og vandet reagerer stadigt. Derfor kommer der vindbrud. I moderne klitforvaltning ønsker man bl.a. vindbrud for at styrke biodiversiteten i området.

Der er ganske vist et stort vindbrud og enkelte trampestier i området, med det er der i så mange klitområder ved stranden jf. foto 4 og 5.

DN Fanø opfordrer Fanø Kommune til at få lavet en undersøgelse for at få dokumenteret at klitten er en væsentlig trafikåre som det beskrives på s 8.

Det er DN Fanøs opfattelse, at man ikke kan repareres en "slidt" klit ved at dække klitten med beton og så kalde stedet et naturformidlingssted. Gør man det, kan det forventes, at der bliver mere slidt i området især hvis betonbygningen skal bruges til færdsel som beskrevet.

*4. Her ved dette vindbrud skal *Lycium placeres*. Hvis det er "slidt" så er alle klitter på Fanø slidt. Se også næste foto.*

DN Fanø afdeling

Formand: Britt Schak Hansen, Kallesbjergvej 18 F, 6720 Fanø

Telefon: 30351333

e-mail: fanoe@dn.dk

5. Klit med vindbrud tæt på Lyciums byggeplads. Er den "slidt". Sammenlign med forrige foto.

1.3 Strandens udvikling

Vestsiden af Fanøs – stranden - er under stadig udvikling. I en nyligt offentliggjort undersøgelse fra Syddansk Universitet og COWI " Havvandsstigningers betydning for kystnaturen" fortæller at middelhavvandsspejlet i løbet af den næste menneskealder vil være steget 98 cm. Dertil skal regnes lokale forskelle pga. erosion, sedimentation m.m.

Samtidig er forudsigelserne fra FN om at temperaturstigningen lige udkommet. Her skrives at temperaturstigningen vil komme helt op på 2,6 – 2,8 grader inden år 2100, hvis klimaudviklingen fortsætter som nu. Da det er noget større temperaturstigning end COWI/SDU-rapportens udgangspunkt, kan man forvente, at havstigningen ved Fanøs vestkyst kan blive meget større

Klimaet bliver mere uroligt. Stigningen i vandstanden betyder en øget frekvens af stormflods. Lycium kommer til at ligge et risikabelt sted og driftsudgifterne for stedet stiger.

Vil byrådet lave plangrundlaget om så Lycium kan bygges, så kræver det en grundig undersøgelse af, hvad der sker på stranden. Den bedste idé vil være at finde et andet sted at placere Fanøs naturformidling.

1.4 Placering på kanten af naturen

Projektholderne fremfører, at *"Det er afgørende for et sådant naturformidlingssted, at det ligger i umiddelbar tilknytning til den natur, og de naturkræfter der har skabt den særlige natur.*

Placeringen af Lycium på kanten til naturen er helt afgørende for, at formidlingen har succes."

Dette udsagn vidner om en forenklet opfattelse hvilke processer, som har betydning for dannelse af en barriere-ø. Sandet der bevæger sig på strande og fanges af planterne er væsentlige, men rundt omkring på Fanø foregår der geologiske og biologiske processer, som har lige så stor betydning for ø-dannelsen som processerne på stranden. De dynamiske processer, der har skabt og stadig forandrer øen, omfatter i lige så høj grad Vadehavet og dets dynamik syd og øst for øen. Det er vel ret besat disse naturkræfter og deres dynamik, der har begrundet området udpegning som verdensnaturarv – og nationalpark. Ergo kan ovennævnte argument bruges for en placering over alt på Fanø.

Det er heller ikke helt klart, hvad Lycium skal arbejde med. Nogle steder beskrives det som barriere-ø dannelse og klitternes opståen (Sammenfattende beskrivelse s. 5) andre som formidling af Fanøs naturhistorie (Jf. Sammenfattende beskrivelse af Lycium) Er det naturhistorien, så kan formidlingsstedet sagtens placeres andre steder f.eks. i Fanø Klitplantage, hvor der også findes en *"kant til naturen"* og hvor Fanøs naturhistorie også udspiller sig hver dag.

Placeringen af en bygning i det nationalt og internationalt beskyttede naturområde er meget problematisk og helt unødvendig. I Danmark har vi takket være fremsynede lovgivere hidtil undgået at forstyrre vores kyster med byggeri, hvilket er enestående i europæisk sammenhæng. DN finder det yderst problematisk, at Lycium projektet vil ødelægge den klitstruktur, som det er sat i verden for at formidle.

DN Fanø mener der bør laves grundige undersøgelser af en alternativ placering i en kommende miljøkonsekvensundersøgelse, hvis Lycium overhovedet skal bygges.

1.5 Parkering på stranden

Det er DN Fanøs opfattelse, at der ikke kan etableres parkeringsplads i et NATURA 2000 område. Vi mener også det vil være problematisk at placerer flere parkeringspladser i et Nationalparkområde, ligesom klimaudviklingen på sigt vil gøre parkering på stranden teknisk umulig. Derfor udgør parkeringskravene eller infrastrukturproblemer alene en begrundelse for at Lycium skal placeres et andet sted.

Området nedenfor den planlagte placering af Lycium er ved at udvikle sig til et vådområde. Det gør

DN Fanø afdeling

Formand: Britt Schak Hansen, Kallesbjergvej 18 F, 6720 Fanø

Telefon: 30351333

e-mail: fanoe@dn.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

det besværligt at bruge som parkeringsområde. De våde områder er også beskyttet og vil udvikle sig til levesteder for bilag 4 arterne i området.

I dag kan man se, hvordan bilkørslen på stranden forhindre strandens naturlige udvikling. Det er i modstrid med bestemmelserne i NATURA 2000 planerne. Det er også i konflikt med kriterierne for Vadehavets udpeging som UNESCO Verdensarv. Et af kriterierne omhandler den naturlige og dynamiske udvikling i Vadehavet.

1.6 Alternativ placering

Lycium placeres dermed det bedste sted i forhold til natur, udsyn og infrastruktur. Den Almennyttige Fond råder iøvrigt ikke over andre arealer, og Den Almennyttige Fond har derfor ikke mulighed for at vælge en alternativ placering.

DN Fanø mener der er mange andre steder, hvor Lycium kan placeres.

Da det hele startede den juni 2019, var det et af fondsmedlemmerne Steen Lassen, som var foregangsmand. Steen Lassen er medejer af betydelige arealer på Fanø. Nu er der åbenbart sket en transport af naturformidlingsideen til et fond, hvor Steen Lassen udgør 1/3 af bestyrelsen. Det bruges derfor som argumentfor, at alternativer til den foreslåede placering af Lycium ikke eksisterer. Det virker som en tilsnigelse. Idemageren - nu bestyrelsesmedlem - Steen Lassen har gennem sin placering i bestyrelsen for a/s Fanø Vesterhavsbad stadig muligheder for at finde alternative placeringer i de store jordarealer a/s Fanø Vesterhavsbad ejer. Ellers kan Fondet vel købe jord andre steder, hvis byggeriet er mere end et vartegnbyggeri.

I projektbeskrivelsen placeres Lycium på matrikel 126a, Rindby By, Nordby. Det er en umådelig stor matrikel, hvor der sagtens kan finde placeringer andre steder end ved Fanøs strand. DN opfordrer Fanø kommune til at undersøge dette.

Derfor og med baggrund af den lidt løselige beskrivelse af naturformidlingsstedets indhold, mener DN, at alternative muligheder for placering skal belyses grundigt i en kommende miljøkonsekvensvurdering.

1.7 naturbeskyttelse

DN Fanø vil ikke gøre så meget ud af naturbeskyttelsen i dette høringssvar. Vi er sikker på at myndighederne og fondets bestyrelse er klar over disse forhold. Vi vil dog gøre opmærksom på, at forholdene omkring markfirben og spidssnudet frø (spidssnudet frø er jf. databaserne fundet i det kommende parkeringsområde) ikke er behandlet så grundigt som de andre bilag 4 arter.

DN Fanø mener, at bygningen af en så landskabs- og naturforandrende bygning som Lycium skal behandles gennem en fuld miljøkonsekvensvurdering. DN Fanø er også af den opfattelse, at

DN Fanø afdeling

Formand: Britt Schak Hansen, Kallesbjergvej 18 F, 6720 Fanø

Telefon: 30351333

e-mail: fanoe@dn.dk

begrebet erstatningsnatur er irrelevant i denne sammenhæng. Man kan ikke lave en tilsvarende natur, hvor de herværende processer sker, et andet sted.

Ad Punkt 2

Et formidlingssted er ikke af væsentlig samfundsmæssig interesse

I projektbeskrivelsen skrives om formålet med Lycium bl.a. at; *“Lycium bliver et naturhistorisk formidlingssted af væsentlig samfundsmæssig interesse”*.

DN mener ikke, at Lycium selvom det kaldes et naturformidlingssted kan betragtes som en væsentlig samfundsmæssig interesse. Det er givet, at Lycium vil have en betydningsfuld værdi som formidlingssted af Fanøs natur og oprindelse, men egentlig samfundsmæssig interesse mener vi ikke, der er tale om. DN Fanø mener at Lycium nærmest må betegnes som et **vartegnsbyggeri**, der begrundes med noget naturformidling.

Det er de samme kriterier miljøministeriet lægger til grund for sine vurderinger af, om bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser kan tilsidesætte beskyttelsehensynene i Natura 2000 områder.

DN Fanø foreslår at denne projektbegrundelse med at kalde Lycium samfundsmæssig væsentlig bliver udsat for nærmere undersøgelse i den kommende miljøkonsekvensvurdering.

Ad Punkt 3

Naturformidling

Generelt mener DN Fanø, at det kan diskuteres om projektet primært handler om at placere et vartegnsbyggeri mere end om at formidle naturen, og at naturfortællingen måske bare er den smørelse som skal til for at få byggesagen igennem. Det underbygges af, at der tilsyneladende ikke bliver noget projekt i nogen form, hvis ikke man kan få lov at opføre den konkrete bygning på lige det fastlagte sted oven i beskyttet natur. Derfor er der vendt op og ned på prioriteterne.

DN Fanø konstaterer, at der i beskrivelserne af formidlingen i Lycium er nogen forvirring om, hvad man vil formidle. Er det formidling af Barriere-øers dannelse eller formidling af Fanøs naturhistorie? På Fanø har naturens udvikling (naturhistorie) og kulturens udvikling altid været meget afhængig af hinanden, på en sådan måde, at det er ganske tydeligt at se.

Derfor foreslår DN Fanø Kommune at stille krav til initiativtagerne om, at de også laver et

DN Fanø afdeling

Formand: Britt Schak Hansen, Kallesbjergvej 18 F, 6720 Fanø

Telefon: 30351333

e-mail: fanoe@dn.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

formidlingssted, hvor sammenhængen mellem Fanøs kulturhistorie og naturhistorie inkl. barriereøernes dannelse kan vises. Det betyder at overvejelserne om Lyciums placering må revideres.

DN Fanø ser gerne at der kommer mere naturformidling på Fanø, men vi mener ikke dette ønske berettiger etablering af et fysisk formidlingssted opført i klimabelastende materiale på et lavtliggende sted, som er international naturbeskyttet klitnatur.

DN ser gerne, at naturformidling øges, men vi mener det er mere visionært, bæredygtig og virkningsfuldt at lave naturformidling ude i naturen gennem leg og fortælling med personlige guide og/eller via teknologiske virkemidler med VR-briller, mobil, QR koder mv. DN Fanø kan også konstatere, at der allerede nu er initiativer i gang på disse områder ganske tæt ved den foreslåede placering af Lycium. DN Fanø ser også formidlings- og tekniske muligheder i den erhvervsudvikling, som lige nu sker på Fanø, for at udvikle en moderne måde at fortælle Fanøs gæster hvilke oplevelsesmuligheder, de kan finde på øen.

DN foreslår at Fanø Kommune i samarbejde med initiativtagerne til Lycium og andre stakeholders omkring formidling af naturhistorie tager initiativ til, at man udvikler en moderne formidling af viden og oplevelser i Fanøs natur. Med et muligt budget på knap 100 mill. Kr. burde det være muligt.

DN Fanø så gerne, at der arbejdes med ansættelse af naturguider i stedet for ansættelse af teknisk personale, som skal drive og vedligeholde den store Lycium bygning.

I Den sammenfattende beskrivelse af Lycium står på side 6: *"Arkitekturen giver en æstetisk oplevelse, der bidrager til at forbinde den besøgende med naturen."* DN Fanø mener, det er kunstigt at bygge en stor betonbygning, som folk skal gå ind i, og så bruge resurser og arkitektur, for at få folk forbundet med naturen. De kan da bare blive ude i naturen.

Den æstetiske oplevelse begrænser sig til opholdet inde i bygningen. Set fra stranden fremstår områdets eksisterende bebyggelse med en vis harmoni i kraft af placering, materialer og tagformer – trods store forskelle i de enkelte bygningers stil.

Projektets futuristiske betonbygning afviger radikalt fra al anden arkitektur i området og vil derfor medvirke til indtrykket af kaos. Samtidig vil dets placering på kanten af stranden signalere en vækst ud over de grænser for bebyggelse ved badet, der har været hævdvundet gennem mere end hundrede år.

DN Fanø afdeling

Formand: Britt Schak Hansen, Kallesbjergvej 18 F, 6720 Fanø

Telefon: 30351333

e-mail: fanoe@dn.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

6. Foto fra høringsbrev. Lyciums arkitektur falder meget anderledes end den anden bebyggelse i området. Det er også svært at se, at bygningen falder i ét med klitterne, mener DN Fanø.

Ad Punkt 4

Bygning til naturformidling

Med baggrund i alle de overvejelser, der i sidste byrådsperiode blev gjort i det nedsatte §17 stk 4 udvalg om bæredygtig udvikling på Fanø, mener DN Fanø, at Fanø Kommune helt bør afstå fra at tage stilling til at opføre en bygning som Lycium til naturformidling især i et stærkt beskyttet naturområde. Vi forventer især med baggrund af, hvad der indtil nu er meldt ud om bæredygtige tankegange fra Fanø Kommune, at man slet ikke vil overveje at ændre nuværende planlægning, og dermed give tilladelse til opførelse af en så resurse tung bygning, som vil øge Fanøs udledning af CO2 betragtelig.

Skal Fanø have et naturformidlingssted i en fysisk bygning, mener DN Fanø, at dette bør ske i eksisterende tomme bygninger f.eks. Fanø Badeland eller tennishallen. De har stået tomme i årevis og ligger midt i Fanø Bad centerområdet blot 100 meter fra stranden. Gennem sådanne beslutninger i byrådet vil Fanø kommune leve op til ordene fra den nyligt vedtagne kommuneplan "fremme en cirkulær økonomi, genanvende, være klimavenlig, bygge bæredygtigt mv,"

DN Fanø afdeling

Formand: Britt Schak Hansen, Kallesbjergvej 18 F, 6720 Fanø

Telefon: 30351333

e-mail: fanoe@dn.dk

Ad Punkt 5

Økonomi

Med baggrund i erfaringer fra andre tilsvarende projekter f.eks. i

- "Kystcentret Thyborøn" i Thyborøn, Lemvig kommune,
- "Naturkraft", Ringkøbing-Skjern kommune
- "Skagen Odde Naturcenter" i Frederikshavns kommune

bliver DN Fanø bekymret over den lempelige beskrivelse af Lyciums drift i idéhøringens materiale. De tre nævnte kommuner har måtte skyde en del penge i projekterne, fordi de ikke kunne løbe rundt.

Derfor opfordrer DN Fanø, Fanø kommune til at få en økonomisk redegørelse over driften inden der udarbejdes et plangrundlag som giver mulighed for et naturhistorisk formidlingssted som Lycium. Der er jo mange erfaringer med drift af informationscentre i vadehavsområdet.

At byggeriet skulle være udgiftsneutralt for kommunen - som hævdet - er måske en sandhed med modifikationer. Det bør Fanø kommune undersøge langt grundigere, inden der arbejdes videre med projektet. Det modsatte risikerer at være økonomisk uansvarligt.

Mange andre kommunale eksempler på flagskibsbyggeri og anlæg viser, hvordan fejlplacerede bygninger og anlæg medfører langstrakte ressourcetunge klagesager. Fejlplacering eller dimensionering ender med at koste kommunekassen store summer, når der skal ske en efterfølgende klimatilpasning, sand vedvarende skal bortgraves, og i Lyciums situation måske vedvarende problemer med parkering mm.

Derfor er det vigtigt at få belyst hele projektet med omgivelser og parkering, vurderet om det er klimatilpasset og vurderet hvilke driftsomkostninger det risikerer at påføre kommunen, ligesom den forventelige klagesagsbehandling også kan koste både tid og ressourcer. Også af den grund er det særdeles vigtigt at se på alternative placeringer.

Den sammenfattende beskrivelse af projektet nævner næsten i en bisætning, at A/S Fanø Vesterhavsbad kan stå for driften og tilsyn med bygningerne. En sådan bemærkning kræver et nærmere eftersyn af A/S Fanø Vesterhavsbads økonomiske muligheder.

Efter DN Fanøs opfattelse, vil det også være en god idé af få en bekræftelse af Vadehavscentret rolle i administrationen af centret.

DN Fanø afdeling

Formand: Britt Schak Hansen, Kallesbjergvej 18 F, 6720 Fanø

Telefon: 30351333

e-mail: fanoe@dn.dk

Ad punkt 6

I den sammenfattende beskrivelse skrives der side 3 *"Lycium skal være en port til Nationalpark Vadehavet og verdensnaturarven"* og side 4 *"Lycium skal, som Geoport til Nationalpark Vadehavet"*.

Det har ikke været muligt for DN Fanø at få bekræftet status som port til NP Vadehavet og UNESCOs verdensarv Vadehavet. Ved gennemgang af referater og lignende ser det heller ikke ud til, at der er truffet beslutning om noget sådant. Lycium er alene et privatøkonomisk projekt.

DN Fanø gør også opmærksom på, at NP Vadehavet har opstillet nogle krav til steder, som udnævnes til "Port til nationalparken og verdensarvsområdet", som Lycium ikke kan opfylde med den beskrevne bemanning og drift.

Med venlig hilsen

Britt Schak Hansen

Formand for DN Fanø